

PROJEKT

**Uchwała Nr XI/51/20
Rady Dzielnicy Wrzeszcz Górny
z dnia 14 października 2020 r.**

**w sprawie wpisania historycznego cmentarza parafii Matki Boskiej Nieustającej Pomocy
w Gdańsku Wrzeszczu do Rejestru Zabytków Województwa Pomorskiego**

Na podstawie §15 ust. 1 pkt 14 i pkt 15 Statutu Dzielnicy Wrzeszcz Górny stanowiącego załącznik do Uchwały Nr LII/1183/14 Rady Miasta Gdańska z dnia 24 kwietnia 2014 roku w sprawie uchwalenia Statutu Dzielnicy Wrzeszcz Górny (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 30.05.2014 r., poz. 2016 z późn. zm.).

Rada Dzielnicy Wrzeszcz Górny uchwala, co następuje:

§1

Rada Dzielnicy Wrzeszcz Górny wnioskuje o dokonanie wpisu historycznego cmentarza parafii Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Gdańsku Wrzeszczu Górnym (do 1933 r. w Brętowie - ul. Juliusza Słowackiego 79, cmentarz katolicki parafialny "Brętowski" w granicach dz. nr 20, dz. nr 19/1 obr. 31): założenia krajobrazowego, starodrzewu, ogrodzeń (w ul. Słowackiego) oraz nagrobków zachowanych w całości, częściowo oraz w formie reliktywów do Rejestru Zabytków Województwa Pomorskiego.

§2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Dzielnicy Wrzeszcz Górny**

Maciej Kałas

PROJEKT

UZASADNIENIE

Celem wpisu cmentarza parafii MBNP przy ul. Słowackiego jest ochrona zachowanej substancji zabytkowej, znajdującej się częściowo w stanie złym, przed dalszą degradacją i rozproszeniem poprzez nałożenie na właściciela obiektu - parafię - wyższego rygoru wywiązania się z obowiązków wynikających z Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami poprzez kontrole WUOZ.

Obiekt jest unikatowym przykładem cmentarza pochodzącego sprzed I wojny światowej, który mimo sporego zaniedbania i ingerencji w postaci rozbiórki starego kościoła i budowy nowego oraz wzniesienia (2020) budynku biurowego w miejscu domku dozorczy, zachował czytelny układ oraz kilkadziesiąt pomników nagrobnych datowanych 1906-1956, reprezentujących dawne style architektoniczne.

Jest również świadectwem polskości dawnych przedmieść Gdańska (około 90 proc. nazwisk osób pochowanych w Brętowie ma brzmienie polskie lub typowo kaszubskie, część pochówków, w tym pochodzących z lat 30. i 40. XX wieku opisano w języku polskim) oraz tragedii w postaci licznych pochówków dziecięcych przypadających na lata 1945-1946, związanych prawdopodobnie z chorobami zakaźnymi.

Prace budowlane prowadzone na terenie cmentarza oraz w jego sąsiedztwie (Słowackiego 77) przyczyniły się do większego zaśmiecenia oraz zagrożenia przemieszczeniem lub zasypaniem nagrobków w części leśnej.

Zagrożone są także groby przy granicy z ogrodem domu parafialnego sąsiadujące bezpośrednio z kompostownikiem i hałdą odpadów bytowych różnego typu. Liczne stele nagrobne są przewrócone, część kamiennych płyt z inskrypcjami jest rozrzuconych luźno wokół pomników. Z części nagrobków wyrastają spore drzewa. Jedna z utrzymywanych ścieżek prowadzących do kościoła prowadzi po reliktach dwóch nagrobków.

Schody terenowe prowadzące do domu parafialnego ułożone są z czytelnych elementów architektonicznych nagrobków. Secesyjny płot ogrodu d. plebanii obwieszony jest bannerami reklamowymi.

Z ww. powodów wpisanie terenu dawnego cmentarza do Rejestru Zabytków Województwa Pomorskiego jest działaniem niezbędnym i wymagającym natychmiastowego podjęcia stosownych działań prawnych.